

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

3 päivänä syyskuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – 1 artiklan 1 kohta – Soveltamisala – Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat – Tuomioistuimen toimivalta – Yksinomainen toimivalta – 24 artiklan 5 alakohta – Tuomioistuinratkaisujen täytäntöönpanoa koskevat riita-asiat – Kansainvälisen organisaation esittämä vaatimus, joka perustuu täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja koskee turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoamista ja kieltoa hakea uudelleen tällaista vakuustakavarikkoa

Asiassa C-186/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin tuomioistuin) on esittänyt 22.2.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.2.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Supreme Site Services GmbH,

Supreme Fuels GmbH & Co KG ja

Supreme Fuels Trading Fze

vastaan

Supreme Headquarters Allied Powers Europe,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: johtava hallintovirkkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.12.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

- Supreme Fuels Trading Fze, Supreme Fuels GmbH & Co KG ja Supreme Site Services GmbH, edustajinaan J. van de Velden, G. van der Bend ja B. Korthals Altes-van Dijk, advocaten,
- Supreme Headquarters Allied Powers Europe, edustajinaan G. den Dekker, advocaat, sekä D. Waelbroeck, D. Slater ja I. Antypas, avocats,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree ja J. Hoogveld,
- Belgian hallitus, asiamiehinään C. Pochet, C. Van Lul ja J.-C. Halleux,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään V. Karra, S. Papaioannou ja S. Charitaki,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan A. Grumetto, avvocato dello Stato,
- Itävallan hallitus, asiamiehinään J. Schmoll ja F. Koppensteiner,
- Euroopan komissio, asiamiehinään R. Troosters ja M. Heller,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.4.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan ja 24 artiklan 5 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä Supreme Site Services GmbH, joka on sijoittautunut Sveitsiin, Supreme Fuels GmbH & Co KG, joka on sijoittautunut Saksaan, ja Supreme Fuels Trading Fze, joka on sijoittautunut Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, (jäljempänä yhdessä Supreme-yhtiöt) ja toisaalta Supreme Headquarters Allied Powers Europe (jäljempänä SHAPE), joka on sijoittautunut Belgiaan, ja jossa on kyseessä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoaminen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 3 Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta Pariisissa 28.8.1952 tehdyn pöytäkirjan (jäljempänä Pariisin pöytäkirja) 1 artiklan a alakohdassa määrätään seuraavaa:

”sopimus’ tarkoittaa Lontoossa 19 päivänä kesäkuuta 1951 Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyä sopimusta”.

4 Pariisin pöytäkirjan 11 artiklassa määrätään seuraavaa:

- ”1. Sopimuksen VIII artiklan määräysten mukaisesti strategisen tason esikunta voi esiintyä oikeudenkäynnissä kantajana tai vastaajana. Vastaanottajavaltio ja strategisen tason esikunta tai sen alainen ja sen puolesta toimiva liittouman esikunta voivat kuitenkin sopia, että vastaanottajavaltio esiintyy strategisen tason esikunnan puolesta vastaanottajavaltion tuomioistuimissa oikeudenkäynneissä, jossa kyseinen esikunta on osapuolena.
2. Liittouman esikunnan omaisuuteen tai varoihin ei voi kohdistaa täytäntöönpanotoimia, takavarikkoa tai kiinnitystä, lukuun ottamatta sopimuksen VII artiklan 6 kappaleen a kohdassa tai XIII artiklassa tarkoitettuja tapauksia.”

Unionin oikeus

5 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 10, 34 ja 36 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(10) Tämän asetuksen soveltamisalan olisi katettava kaikki tärkeimmät siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat lukuun ottamatta tiettyjä selkeästi määriteltyjä asioita, – –

--

(34) Olisi varmistettava jatkuvuus [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn] Brysselin yleissopimuksen [(EYVL 1972, L 299, s. 32)], [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 44/2001 [(EYVL 2001, L 12, s. 1)] ja tämän asetuksen välillä, minkä vuoksi olisi säädettävä siirtymäsäännöksistä. Saman jatkuvuuden olisi koskettava myös Euroopan unionin tuomioistuimen tulkintaa vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksesta ja sen korvaavista asetuksista.

--

(36) Tämän asetuksen ei tulisi vaikuttaa sellaisten kahdenvälisen yleissopimusten ja sopimusten soveltamiseen, jotka kolmas valtio ja jäsenvaltio ovat tehneet ennen asetuksen (EY) N:o 44/2001 voimaantuloa ja jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita, sanotun kuitenkin rajoittamatta perussopimusten mukaisia jäsenvaltioiden velvoitteita.”

6 Mainitun asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei erityisesti sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii).”

7 Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

8 Asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavilla jäsenvaltion tuomioistuimilla on asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomainen toimivalta:

--

5) asiassa, joka koskee tuomioiden täytäntöönpanoa, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa tuomio on pantu tai on määrä panna täytäntöön.”

9 Mainitun asetuksen 35 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimia voidaan hakea kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään pääasian.”

10 Asetuksen 73 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä asetus ei vaikuta sellaisten kahdenvälisen sopimusten soveltamiseen, jotka kolmas valtio ja jäsenvaltio ovat tehneet ennen asetuksen (EY) N:o 44/2001 voimaantulopäivää ja jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita.”

Alankomaiden oikeus

11 Alankomaiden siviiliprosessilain (Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, jäljempänä siviiliprosessilaki) 700 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1) Turvaamistoimena toteutettava vakuustakavarikko edellyttää sen tuomioistuimen välitoimista päättävän tuomarin lupaa, jonka tuomiopiirissä yksi tai useampi asianomaisista esineistä on tai – jos vakuustakavarikko ei koske esineitä – jonka tuomiopiirissä velallisen tai takavarikon kohteena olevan muun henkilön kotipaikka on.

2) Lupaa pyydetään hakemuksella, jossa on ilmoitettava toteutettavan vakuustakavarikon ja sen oikeuden, johon hakija vetoaa, luonne, ja mikäli tämä oikeus koskee rahamääräistä saatavaa, myös sen määrä, tai jos tätä ei ole vielä vahvistettu, sen enimmäismäärä, jollei laissa säädetyistä, kyseisen tyyppistä vakuustakavarikkoa koskevista erityisistä vaatimuksista muuta johdu. Välitoimista päättävä tuomari tekee ratkaisunsa summaarisen tutkimisen perusteella. --

--”

12 Siviiliprosessilain 705 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Välitoimista päättävä tuomari, joka on antanut luvan vakuustakavarikolle, voi turvaamistoimimenettelyssä kumota vakuustakavarikon asianomaisen vaatimuksesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yleisten tuomioistuinten toimivaltaa.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 SHAPE on Monsissa (Belgia) sijaitseva, Pariisin pöytäkirjalla perustettu kansainvälinen organisaatio. Brunssumiin (Alankomaat) on perustettu SHAPEn alainen alueellinen sotilasesikunta, nimittäin Allied Joint Force Command Brunssum (Brunssumin komentokeskus, jäljempänä JFCB).
- 14 Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto hyväksyi 20.12.2001 päivätyllä päätöslauselmalla kansainvälisen turvallisuusjoukon (International Security Assistance Force, jäljempänä ISAF) perustamisen turvallisuuden vahvistamiseksi Afganistanissa.
- 15 Pohjois-Atlantin liitto (NATO) otti 11.8.2003 lukien johtoonsa ISAFin strategisen komennon, johdon ja koordinoinnin.
- 16 Kuten unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, Supreme-yhtiöt toimittivat 1.2.2006 ja 15.3.2007 allekirjoitettujen kahden yleisen tilaussopimuksen (Basic Ordering Agreements, jäljempänä tilaussopimukset) perusteella SHAPelle polttoaineita ISAFin Afganistanin operaatiota varten. Tilaussopimukset päättyivät 30.11.2014.
- 17 JFCB ja Supreme-yhtiöt allekirjoittivat marraskuussa 2013 mainituista sopimuksista johtuvien kaikkien kulujen maksamisen varmistamiseksi escrow-sopimuksen (sulkutilisopimus), jossa Supreme-yhtiöitä kutsutaan myös toimittajaksi.
- 18 Tässä sopimuksessa määrätään seuraavaa:

”JOHDANTO:

--

B. Sopimusten voimassaolon päättyessä NATOn hyväksytyillä asiakkailla -- voi olla velvollisuus maksaa [Supreme-yhtiöille] tiettyjä mukautuksia, maksamattomia laskuja tai muita kuluja --, tai NATOlla tai NATOn hyväksytyillä asiakkailla voi olla oikeus vaatia ja periä takaisin liikaa maksettuja määriä.

C. Sopimuspuolet hyväksyvät sen, että sopimuksissa sovittujen, tilaussopimusten voimassaolon päättyessä ilmenevien mahdollisten kulujen maksuun sovelletaan rajoitettuja laskutusmekanismeja.

Lisäksi on mahdollista, että NATOlla ja/tai hyväksytyillä NATOn asiakkailla ei ole sopimusten voimassaolon päättyessä hyväksytyjen kulujen maksamiseen tarvittavia varoja. Näiden käytännön kysymysten ratkaisemiseksi sopimuspuolet ovat sopineet, että ne perustavat escrow-sopimuksen määräysten nojalla escrow-tilin vahingonkorvausvaatimusten tai muiden mukautusten kattamiseksi ja tekevät jäljempänä selostetun escrow-sopimuksen.

SOPIMUSPUOLET SOPIVAT seuraavaa:

--

2. Escrow-tilin perustaminen

--

2.2 Todetaan, että NATOLla ja hyväksytyillä NATO:n asiakkailla säilyy omistusoikeus talletettuihin varoihin, jotka lasketaan escrow-talletuksen (3.2 kohta) perusteella siitä hetkestä lukien, kun NATO tai hyväksytyt NATO:n asiakkaat ovat maksaneet ne. Talletettujen varojen omistuksen siirrot voidaan toteuttaa ainoastaan hyväksytyjen vahingonkorvausvaatimusten tai muiden mukautusten kattamiseksi.

--

4. Toimittajan velvoitteet

--

4.4 Toimittaja välittää vaatimukset suoraan varojen vapauttamisesta vastaavalle työryhmälle eikä se voi kohdistaa mitään oikeuksia tai vaatimuksia escrow-talletukseen.

--”

- 19 JFCB:n Supreme-yhtiöissä toteuttamien tarkastusten jälkeen viimeksi mainitut palauttivat NATOLle vuodelta 2013 liikaa perittyinä määrinä noin 122 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (USD) (n. 112 miljoonaa euroa). Palautettu määrä maksettiin escrow-sopimuksen määräysten mukaisesti Brysselissä (Belgia) sijaitsevassa BNP Paribas -pankissa avatulle escrow-tilille.
- 20 Supreme-yhtiöt nostivat 1.12.2015 SHAPEa ja JFCB:tä vastaan kanteen rechtbank Limburgissa (Limburgin alioikeus, Alankomaat) ja vaativat eri määrien maksamista escrow-tilille talletetuista varoista (jäljempänä pääasiamenettely). Supreme-yhtiöt perustelivat vaatimustaan väittämällä, että ne olivat toimittaneet SHAPElle polttoaineita tilaussopimusten perusteella ISAFin Afganistanin operaatiota varten ja että SHAPE ja JFCB eivät olleet noudattaneet maksuvelvoitteitaan.
- 21 SHAPE ja JFCB esittivät oikeudenkäyntiväitteen, jonka mukaan rechtbank Limburgilla ei ole toimivaltaa, ja vetosivat lainkäytölliseen koskemattomuuteen. Rechtbank Limburg katsoi 8.2.2017 antamassaan päätöksessä, että se oli toimivaltainen tutkimaan Supreme-yhtiöiden vaatimukset. SHAPE valitti tästä päätöksestä 4.5.2017. Kuten unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa täsmennettiin, Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschin ylioikeus, Alankomaat) kumosi 10.12.2019 antamallaan ratkaisulla rechtbank Limburgin ratkaisun ja totesi, ettei sillä ollut toimivaltaa ratkaista asiaa, koska SHAPElla ja JFC:llä oli lainkäytöllinen koskemattomuus. Tästä ratkaisusta valitettiin Hoge Raad der Nederlandeniin (Alankomaiden ylin tuomioistuin).
- 22 Tämän pääasiamenettelyn kanssa samanaikaisesti rechtbank Limburgissa pantiin vireille kaksi muuta menettelyä.
- 23 Rechtbank Limburgin välitoimista päättävä tuomari määräsi 14.4.2016 Supreme-yhtiöiden ensimmäisessä menettelyssä, joka ei ollut kontradiktorinen, esittämästä hakemuksesta, että Brysselissä sijaitsevassa BNP Paribas -pankissa escrow-tilillä olevat varat, joiden määrä oli 217 857 167 USD (n. 200 855 593 euroa), oli asetettava turvaamistoimena vakuustakavarikkoon. Turvaamistoimena määrätty vakuustakavarikko pantiin täytäntöön 18.4.2016.

- 24 SHAPE vaati 17.3.2017 toisessa menettelyssä eli kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevassa turvaamistoimiasiassa rechtbank Limburgia kumoamaan 14.4.2016 tehdyllä päätöksellä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon ja kieltämään Supreme-yhtiöitä hakemasta uudelleen vakuustakavarikkoa tosiseikoiltaan samoilla perusteilla. Vaatimustensa tueksi SHAPE vetosi täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin.
- 25 Rechtbank Limburg hyväksyi SHAPEn vaatimukset 12.6.2017 antamallaan päätöksellä.
- 26 Gerechtshof 's Hertogenbosch vahvisti kyseisen päätöksen 27.6.2017 ja totesi olevansa toimivaltainen käsittelemään SHAPEn esittämät vaatimukset asetuksen N:o 1215/2012 35 artiklan ja siviiliprosessilain 705 §:n perusteella; viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään, että Alankomaiden tuomarilla, joka on antanut luvan vakuustakavarikolle, on toimivalta kumota se.
- 27 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Gerechtshof 's-Hertogenbosch katsoi, että SHAPEn täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin perustuva intressi meni Supreme-yhtiöiden velkansa perimistä koskevan intressin edelle eikä ollut vastoin Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 6 artiklaa.
- 28 Supreme-yhtiöt tekivät 21.8.2017 tästä tuomiosta kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandenille.
- 29 Hoge Raad der Nederlanden toteaa aluksi, että Supreme-yhtiöiden Belgiassa täytäntöönpanema, turvaamistoimena myönnetty vakuustakavarikko on jo kumottu sen jälkeen, kun belgialainen tuomioistuin antoi Belgian kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välisen, tuomioistuinten alueellisesta toimivallasta, konkurssista ja tuomioistuinratkaisujen, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, joka allekirjoitettiin Brysselissä 28.3.1925, (jäljempänä vuonna 1925 tehty kahdenvälinen sopimus) nojalla luvan panna täytäntöön rechtbank Limburgin 12.6.2017 tekemän päätöksen ja Gerechtshof 's-Hertogenboschin 27.6.2017 tekemän päätöksen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että Supreme-yhtiöillä on edelleen oikeussuojan tarve, sillä rechtbank Limburg ei ole ainoastaan määrännyt vakuustakavarikon kumoamista vaan se on myös kieltänyt Supreme-yhtiöitä kohdistamasta uudelleen tällaista toimenpidettä escrow-tiliin.
- 30 Hoge Raad der Nederlanden täsmentää tämän jälkeen, että sen on tutkittava viran puolesta, oliko toisen jäsenvaltion tuomioistuimella asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdan nojalla yksinomainen toimivalta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii ennen tämän seikan selvittämistä kuitenkin sitä, kuuluuko SHAPEn turvaamistoimivaatimus asetuksen N:o 1215/2012 aineelliseen soveltamisalaan.
- 31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tältä osin ensinnäkin, voidaanko sen perusteella, että SHAPE on kumoamista koskevassa menettelyssä vedonnut täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin, katsoa, että se on toiminut julkista valtaa käyttäen siten, että riita-asia ei kuulu asetuksen N:o 1215/2012 asialliseen soveltamisalaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös, mitä vaikutusta siihen, luokitellaanko riita-asia asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi siviili- ja kauppaoikeudelliseksi asiaksi, voi olla sillä seikalla, että turvaamistoimena myönnetty vakuustakavarikko on määrätty pääasiamenettelyssä kyseessä olevasta sopimussuhteesta syntyneen saatavan perusteella.

- 32 Siinä tapauksessa, että asia kuuluisi asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii toiseksi sitä, kuuluuko tuomioistuimen turvaamistoimena määräämän vakuustakavarikon kumoaminen asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdassa säädetyn, tuomion täytäntöönpanoa koskevan yksinomaisen toimivallan piiriin. Kyseisen tuomioistuimen epäilykset johtuvat yhtäältä siitä, että poikkeuksia toimivaltaa koskevasta yleisestä säännöstä on tulkittava suppeasti, ja toisaalta siitä, että menettelyt, jotka liittyvät läheisesti täytäntöönpanomenettelyyn, kuuluvat kyseisen asetuksen 24 artiklan 5 alakohdan soveltamisalaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös sitä, mikä vaikutus toisen kysymyksen tarkastelussa voi olla sillä, että SHAPE oli vedonnut täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin. Hoge Raad der Nederlandenin mukaan on mahdollista katsoa, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa vakuustakavarikko on pantu täytäntöön kansainvälistä organisaatiota vastaan, on parhaat edellytykset arvioida, onko vakuustakavarikko vastoin täytäntöönpanoa koskevaa immuniteettia, johon kyseinen organisaatio vetoaa tätä jäsenvaltiota sitovan sopimuksen tai kansainvälisen tapaoikeuden perusteella.
- 33 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii siinä tapauksessa, että täytäntöönpanoa koskeva immuniteetti, johon SHAPE vetoaa, voisi vaikuttaa asetuksen N:o 1215/2012 soveltamiseen, missä määrin asiaa käsittelevän tuomioistuimen on arvioitava, onko kyseiseen immuniteettiin vetoaminen perusteltua. Se pohtii erityisesti sitä, miten nyt käsiteltävässä asiassa on sovellettava sääntöä, jonka mukaan tuomioistuimen on arvioitava kaikkia käytettävissään olevia seikkoja, mukaan luettuna vastapuolen tältä osin esittämät kiistävät lausumat.
- 34 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden on päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) a) Onko [asetusta N:o 1215/2012] tulkittava siten, että käsiteltävän kaltaista asiaa, jossa kansainvälinen organisaatio vaatii
- i) kumoamaan vastapuolen saatavan turvaamiseksi toisessa jäsenvaltiossa määrätyn vakuustakavarikon ja
 - ii) kieltämään vastapuolta hakemasta saatavansa turvaamiseksi uudelleen vakuustakavarikkoa tosiseikoiltaan samoilla perusteilla
- ja jossa näiden vaatimusten perusteena on vedottu täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin, on pidettävä kokonaan tai osittain [kyseisen asetuksen] 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna siviili- tai kauppaoikeudellisena asiana?
- b) Onko ensimmäisen kysymyksen a kohtaan annettavan vastauksen kannalta merkitystä, ja jos on, niin mikä merkitys, sillä seikalla, että jäsenvaltion tuomioistuin on määrännyt vakuustakavarikosta sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka vastapuolella on väitetysti kansainväliseltä organisaatiolta, ja kyseisessä jäsenvaltiossa on vireillä tähän saatavaan liittyvä pääasiamenettely, joka koskee sopimusriitaa mainittuun kansainväliseen organisaatioon sidoksissa olevan kansainvälisen organisaation rauhanturvaoperaatiota varten toimittamien polttoaineiden maksusta?
- 2) a) Jos ensimmäisen kysymyksen a kohtaan on vastattava myöntävästi, onko asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohtaa tulkittava siten, että tapauksessa, jossa jäsenvaltion tuomioistuin on määrännyt vakuustakavarikosta ja tämä vakuustakavarikko on tämän jälkeen pantu täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, sen

jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa omaisuus on pantu vakuustakavarikkoon, on yksinomainen toimivalta käsitellä kyseisen vakuustakavarikon kumoamista koskeva vaatimus?

- b) Onko toisen ennakkoratkaisukysymyksen a kohtaan annettavan vastauksen kannalta merkitystä, ja jos on, niin mikä merkitys, sillä seikalla, että kansainvälinen organisaatio on vedonnut turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoamista koskevan vaatimuksensa perusteena täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin?
- 3) Jos vastattaessa yhtäältä kysymykseen siitä, onko kyseessä asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu siviili- tai kauppaoikeudellinen asia, tai toisaalta kysymykseen siitä, onko kyseessä vaatimus, joka kuuluu [kyseisen] asetuksen 24 artiklan 5 alakohdan soveltamisalaan, on merkitystä sillä seikalla, että kansainvälinen organisaatio on vedonnut vaatimustensa perusteeksi täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin, missä laajuudessa asiaa käsittelevä tuomioistuin on velvollinen arvioimaan, onko vetoaminen täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin hyväksyttävä, ja sovelletaanko siinä yhteydessä sääntöä, jonka mukaan tuomioistuimen on arvioitava kaikkia käytettävissään olevia seikkoja, mukaan luettuna käsiteltävässä asiassa vastapuolen kiistävät lausumat, tai muuta sääntöä?”

Vaatimus suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen

- 35 Julkisasiamiehen esitettyä ratkaisuehdotuksensa SHAPE on unionin tuomioistuimen kirjaamoon toimittamassaan asiakirjassa pyytänyt, että asian käsittelyn suullinen vaihe määrätään unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan nojalla aloitettavaksi uudelleen. Pyyntönsä tueksi se väittää pääasiallisesti, että julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 90 ja 100–103 kohdassa perustanut arviointinsa kansainvälisten organisaatioiden toimintaan liittyvien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen virheelliseen tulkintaan.
- 36 Kyseisen 83 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi tai aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättäneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Carratù, C-361/12, EU:C:2013:830, 18 kohta ja tuomio 11.4.2019, Bosworth ja Hurley, C-603/17, EU:C:2019:310, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä ei sen sijaan määrätä asianosaisten mahdollisuudesta esittää huomautuksia vastaukseksi julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen (tuomio 15.2.2017, W ja V, C-499/15, EU:C:2017:118, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Nyt käsiteltävässä asiassa SHAPEn menettelyn uudelleen aloittamista koskevan pyyntönsä tueksi esittämässä perusteluissa arvostellaan julkisasiamiehen nyt käsiteltävässä asiassa esittämää ratkaisuehdotusta. Kun otetaan huomioon, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta, suullista käsittelyä ei tarvitse välttämättä aloittaa uudelleen aina, kun julkisasiamies ottaa esiin kysymyksen, josta pääasian asianosaiset ovat eri mieltä hänen kanssaan (tuomio 3.4.2014, Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, 30 kohta).

- 39 Unionin tuomioistuin katsoo näin ollen julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on nyt käsiteltävässä asiassa käytettävissään kaikki ne seikat, jotka ovat tarpeen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin vastaamiseksi, ja että asianosaisilla ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitetuilla osapuolilla on ollut tilaisuus lausua kaikista perusteista, jotka ovat tarpeen kyseessä olevan asian ratkaisemiseksi.
- 40 Näin ollen unionin tuomioistuin katsoo, että asian käsittelyn suullista vaihetta ei ole määrättävä aloitettavaksi uudelleen.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

- 41 SHAPE väittää, että ensimmäinen ja toinen kysymys on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat kumoamista koskevaa vaatimusta, eli ensimmäisen kysymyksen a kohdan i alakohta ja toisen kysymyksen a ja b kohta, sillä perusteella, että niistä on tullut hypoteettisia, koska rechtbank Limburgin 14.4.2016 tekemällään päätöksellä Supreme-yhtiöiden hakemuksesta turvaamistoimena määräämä vakuustakavarikko on jo kumottu, kun rechtbank Limburg on tehnyt 12.6.2017 päätöksen ensimmäisessä oikeusasteessa ja Gerechtshof 's-Hertogenbosch 27.6.2017 valitusasteessa, ja belgialainen tuomioistuin antoi vuonna 1925 tehdyn kahdenvälisen sopimuksen nojalla luvan panna täytäntöön mainitut päätökset.
- 42 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta SEUT 267 artiklassa tarkoitetun kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos muun muassa unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa mainittuja ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevia vaatimuksia ei ole noudatettu tai jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä unionin oikeussäännön tulkittamisella tai pätevyyden arvioimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen (tuomio 14.6.2017, Online Games ym., C-685/15, EU:C:2017:452, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian olosuhteista ei kuitenkaan ilmene, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämällä, turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoamista koskevaa vaatimusta koskevalla ennakkoratkaisukysymyksillä ei olisi mitään yhteyttä asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, varsinkin kun on yksinomaan tämän tuomioistuimen tehtävänä määrittää sen valvonnan rajat, joka sen on tehtävä sen kassaatiovalituksen yhteydessä, joka koskee Gerechtshof 's-Hertogenboschin 27.6.2017 antamaa päätöstä, jolla vahvistettiin rechtbank Limburgin 12.6.2017 tekemä päätös ja hyväksyttiin SHAPEn vaatimus, joka koski turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoamista.
- 44 Kuten myös julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa, tässä yhteydessä kysymys siitä, onko alankomaalaisilla tuomioistuimilla asetuksen N:o 1215/2012 nojalla kansainvälinen toimivalta ratkaista mainittu kumoamista koskeva vaatimus, ei vaikuta hypoteettiselta eikä siltä, että sillä ei selvästi olisi mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan riidan tosiseikkoihin tai kohteeseen.

45 Tässä tilanteessa on katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Ensimmäinen kysymys

- 46 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiossa, kumoamista että kieltoa hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa ja joka on esitetty rinnakkaisesti sellaisen pääasiamenettelyn kanssa, joka koskee tämän organisaation rauhanturvaoperaatiota varten toimitettujen polttoaineiden väitetystä maksamatta jättämisestä johtuvaa saatavaa, kuuluu tässä säännöksessä tarkoitettun siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen alaan.
- 47 Aluksi on muistutettava, että siltä osin kuin asetuksella N:o 1215/2012 kumotaan ja korvataan asetusta N:o 44/2001, jolla puolestaan korvattiin tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehty yleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna peräkkäisillä sopimuksilla uusien jäsenvaltioiden liittymisestä tähän yleissopimukseen (jäljempänä vuoden 1968 Brysselin yleissopimus), unionin tuomioistuimen tekemä tulkinta näiden viimeksi mainittujen oikeudellisten välineiden säännöksistä ja määräyksistä koskee myös asetusta N:o 1215/2012, mikäli näiden säännösten ja määräysten voidaan katsoa ”vastaavan toisiaan” (tuomio 29.7.2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, 23kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 48 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voitaisiin antaa hyödyllinen vastaus, ensimmäisen kysymyksen tarkastelu on jaettava kolmeen kohtaan ja ensin on arvioitava kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan turvaamistoimivaatimuksen luonteen vaikutusta siihen, liittyykö se asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun ”siviili- ja kauppaoikeudelliseen asiaan”, sen jälkeen on tutkittava, mitä kriteerejä oikeuskäytännössä on vahvistettu, jotta vaatimuksen voidaan katsoa liittyvän tällaiseen asiaan, ja lopuksi on selvitettävä, mikä merkitys immunitettiin koskevalla erioikeudella on tässä luonnehdinnassa.
- 49 Ensinnäkin siitä vaikutuksesta, joka kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan turvaamistoimivaatimuksen luonteella on siihen, liittyykö se asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun ”siviili- ja kauppaoikeudelliseen asiaan”, on aluksi todettava, kuten unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseisellä vaatimuksella pyydetään väliaikaisten toimenpiteiden määräämistä, jotta voidaan turvata tosiasiallinen tilanne, joka on tuomioistuimen arvioitavana samojen asianosaisten välillä vireille pannussa pääasiamenettelyssä. Näin ollen voidaan katsoa, että tällainen vaatimus koskee asetuksen N:o 1215/2012 35 artiklassa tarkoitettuja väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia, mikäli se kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan.
- 50 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen 24 artiklan tulkintaa ja jota voidaan soveltaa asetuksen N:o 1215/2012 35 artiklan vastaavien säännösten tulkintaan, nimittäin ilmenee, että ”väliaikaisilla toimenpiteillä tai turvaamistoimilla” tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on säilyttää kyseisen asetuksen soveltamisalalla

tosiasiallinen tai oikeudellinen tilanne niiden oikeuksien suojaamiseksi, joiden tunnustamista lisäksi vaaditaan pääasian tutkivalta tuomioistuimelta (ks. vastaavasti tuomio 26.3.1992, Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, 34 kohta).

- 51 Pääasiamenettelyn ja väliaikaisten toimenpiteiden ja turvaamistoimien välisestä suhteesta on todettava, että asianosaiset ja unionin tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet osapuolet eivät ole samaa mieltä siitä, koskeeko turvaamistoimivaatimus siviili- ja kauppaoikeudellisia asioita ja kuuluuko se tällä perusteella asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan. Supreme-yhtiöt ja Kreikan hallitus ovat tältä osin väittäneet pääasiallisesti, että sen ratkaisemiseksi, kuuluuko kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä oleva turvaamistoimivaatimus asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, on tarkasteltava pääasiamenettelyn ominaispiirteitä, kun taas SHAPE on väittänyt, että tarkastelun on koskettava kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan väliaikaisen toimenpiteen ja turvaamistoimen ominaispiirteitä. Euroopan komissio sekä Alankomaiden ja Belgian hallitukset katsovat sitä vastoin, että on annettava etusija niiden oikeuksien arvioinnille, joiden turvaaminen väliaikaisella toimenpiteellä ja turvaamistoimella pyritään varmistamaan.
- 52 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan väliaikaisilla toimenpiteillä tai turvaamistoimilla voidaan suojata hyvin erilaisia oikeuksia, joten niiden kuuluminen vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen soveltamisalaan ei määräydy niiden luonteen vaan niiden oikeuksien luonteen perusteella, joiden turvaaminen niillä varmistetaan (tuomio 27.3.1979, de Cavel, 143/78, EU:C:1979:83, 8 kohta ja tuomio 26.3.1992, Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, 32 kohta).
- 53 Unionin tuomioistuin on myös katsonut, että silloin, kun väliaikaisia toimenpiteitä koskevan hakemuksen kohde koskee kysymystä, joka kuuluu vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen aineelliseen soveltamisalaan, yleissopimusta sovelletaan ja välitoimista päättävän tuomioistuimen toimivalta perustuu sen 24 artiklaan, vaikka pääasiamenettely olisikin jo aloitettu tai voidaan aloittaa, koska väliaikaisista toimenpiteistä päätetään samanaikaisesti tällaisen menettelyn kanssa ja niillä pyritään pääasiallisesti turvaamaan samat oikeudet kuin pääasiassa (ks. vastaavasti tuomio 17.11.1998, Van Uden, C-391/95, EU:C:1998:543, 33 ja 34 kohta).
- 54 Tästä oikeuskäytännöstä, jota voidaan soveltaa, kuten tämän tuomion 47 kohdassa on muistutettu, asetuksen N:o 1215/2012 35 artiklaan, seuraa, että väliaikaisten toimenpiteiden ja turvaamistoimien kuulumista tämän asetuksen aineelliseen soveltamisalaan ei ole arvioitava niiden luonteen vaan niiden oikeuksien luonteen perusteella, joiden turvaaminen kyseisillä toimenpiteillä pyritään varmistamaan pääasiassa.
- 55 Toiseksi oikeuskäytännössä vahvistetuista kriteereistä sen selvittämiseksi, liittyykö vaatimus asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun siviili- ja kauppaoikeudelliseen asiaan, on muistutettava, että unionin tuomioistuin on tutkinut oikeusriidan asianosaisten välisten oikeussuhteiden laatua tai oikeusriidan kohdetta luonnehtivat seikat (ks. vastaavasti tuomio 14.11.2002, Baten, C-271/00, EU:C:2002:656, 29 kohta; tuomio 18.10.2011, Realchemie Nederland, C-406/09, EU:C:2011:668, 39 kohta ja tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) tai vaihtoehtoisesti nostetun kanteen perustan ja sen nostamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt (ks. vastaavasti tuomio 11.4.2013, Sapir ym., C-645/11, EU:C:2013:228, 34 kohta; tuomio 12.9.2013, Sunico ym., C-49/12, EU:C:2013:545, 35 kohta ja tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 56 Vaikka tietyt viranomaisen ja yksityisen väliset oikeusriidat saattavatkin kuulua asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, jos kanne koskee toimia, jotka on toteutettu iure gestionis, näin ei ole silloin, kun viranomainen käyttää julkista valtaa (ks. vastaavasti tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Nimittäin se, että yksi oikeusriidan asianosaisista käyttää julkisen vallan oikeuksia, koska se käyttää yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin sääntöihin nähden poikkeuksellisen laajaa valtaa, estää sen, että tällainen oikeusriita olisi asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu siviili- ja kauppaoikeudellinen asia (ks. vastaavasti tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Kolmanneksi on selvitettävä, jääkö oikeusriita automaattisesti asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalan ulkopuolelle sen vuoksi, että kansainvälinen organisaatio vetoaa mainitussa riita-asiassa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin perustuvaan erioikeuteen.
- 59 Yhtäältä kansainvälisen tapaoikeuden periaatteesta, joka koskee valtioiden lainkäyttöistä koskemattomuutta, on muistutettava, että unionin tuomioistuin on katsonut, että nykyisessä kansainvälisessä käytännössä valtioiden lainkäyttöllinen koskemattomuus ei ole absoluuttinen mutta se tunnustetaan yleisesti, kun riita-asia koskee sellaista suvereniteetin käyttöä, joka tapahtuu iure imperii. Se voidaan sen sijaan sulkea pois, jos oikeussuojakeino koskee toimia, jotka eivät merkitse julkisen vallan käyttöä (tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 60 Unionin tuomioistuin on toisaalta katsonut yksityisoikeudellisten elinten lainkäyttöllisen koskemattomuuden osalta, että se ei ole esteenä asetuksen N:o 1215/2012 soveltamiselle, jos asiaa käsittelevä tuomioistuin toteaa, että tällaiset laitokset eivät ole käyttäneet julkisen vallan oikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 58 kohta).
- 61 Tätä valtioiden ja yksityisoikeudellisten elinten lainkäyttöistä koskemattomuutta koskevaa oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa tapaukseen, jossa kansainvälinen organisaatio vetoaa immunitettiin perustuvaan erioikeuteen, riippumatta siitä, onko kyse lainkäyttöllisestä koskemattomuudesta vai täytäntöönpanoa koskevasta immunitetista. Tätä tulkintaa ei aseta kyseenalaiseksi se seikka, että – toisin kuin valtioiden lainkäyttöllinen koskemattomuus, joka perustuu periaatteeseen *par in parem non habet imperium* (tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 56kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) – kansainvälisten organisaatioiden immunitetit annetaan niille pääsääntöisesti kyseisten organisaatioiden perustamista koskevissa sopimuksissa.
- 62 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa, immunitettia koskeva erioikeus, johon kansainvälinen organisaatio vetoaa kansainvälisen oikeuden nojalla, ei näin ollen ole automaattisesti este asetuksen N:o 1215/2015 soveltamiselle.
- 63 Näin ollen selvitettäessä, kuuluuko riita-asia, jossa on mukana kansainvälinen organisaatio, joka on vedonnut täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin perustuvaan erioikeuteen, kyseisen asetuksen aineelliseen soveltamisalaan, on tutkittava, käyttääkö kyseinen organisaatio tämän tuomion 55 kohdassa mainitut kriteerit huomioon ottaen julkisen vallan oikeuksia.

- 64 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 67 kohdassa, tässä yhteydessä pelkästään se, että kansallinen tuomioistuin toteaa olevansa kansainvälisesti toimivaltainen asetuksen N:o 1215/2012 säännösten perusteella, ei loukkaa sellaisen immunitetin suojaa, johon pääasian asianosaisena oleva kansainvälinen organisaatio vetoaa kansainvälisen oikeuden perusteella.
- 65 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, jonka kumoamista on vaadittu kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa tehdyllä turvaamistoimivaatimuksella, tarkoituksena oli turvata saatavat, jotka perustuvat sopimusoikeudelliseen oikeussuhteeseen eli SHAPEn ja Supreme-yhtiöiden välisiin tilaussopimuksiin. Vaikka nämä sopimukset koskevat polttoaineen toimittamista SHAPelle sellaista sotilasoperaatiota varten, jota NATO johtaa rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi Afganistanissa, niiden perusteella pääasian asianosaisten välillä on yksityisoikeudellinen oikeussuhde, jonka puitteissa ne ovat sitoutuneet vapaaehtoisesti oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
- 66 Sillä, miten SHAPE käyttää myöhemmin tilaussopimusten täyttämisen yhteydessä toimitettuja polttoaineita, ei ole vaikutusta tällaisen oikeussuhteen luonteeseen, kuten komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut ja kuten myös julkisasiamies on katsonut ratkaisuehdotuksensa 103 kohdassa. Se, että tietyllä toiminnalla on julkinen tarkoitus, ei näet sellaisenaan riitä perusteeksi todeta, että kyseistä toimintaa harjoitettaisiin iure imperii, jos kyse ei ole yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin sääntöihin nähden poikkeuksellisen laajan vallan käyttämisestä (tuomio 7.5.2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 Esitetyn vaatimuksen perustasta ja sitä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä on myös huomautettava, että turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon kumoamista vaaditaan ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa turvaamistoimivaatimuksella, joka perustuu yleisesti sovellettaviin oikeussääntöihin eli siviiliprosessilain 705 §:n 1 momenttiin.
- 68 Edellä esitetystä seuraa, että ellei tarkistuksista, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on suoritettava, muuta johdu, kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisen vaatimuksen osalta asianosaisten välisen oikeussuhteen tai tällaisen vaatimuksen perustan tai sitä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen ei voida katsoa osoittavan unionin oikeudessa tarkoitettua julkisen vallan oikeuksien käyttöä, joten tämän tyyppinen vaatimus kuuluu asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen alaan ja kyseisen asetuksen soveltamisalaan.
- 69 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiossa, kumoamista että kieltoa hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa ja joka on esitetty rinnakkaisesti sellaisen pääasiamenettelyn kanssa, joka koskee tämän organisaation rauhanturvaoperaatiota varten toimitettujen polttoaineiden väitetystä maksamatta jättämisestä johtuvaa saatavaa, kuuluu tässä säännöksessä tarkoitettun siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen alaan, mikäli tätä vaatimusta esitettäessä ei ole käytetty unionin oikeudessa tarkoitettuja julkisen vallan oikeuksia, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana selvittää.

Toinen kysymys

- 70 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiossa, kumoamista että kieltä hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa, kuuluu sen jäsenvaltion tuomioistuinten, jossa vakuustakavarikko on pantu täytäntöön, yksinomaiseen toimivaltaan.
- 71 Asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdan sanamuodosta ilmenee, että ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa tuomiot on pantu täytäntöön, ovat tuomioiden täytäntöönpanon osalta toimivaltaisia asianosaisten kotipaikasta riippumatta.
- 72 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdan soveltamisalaan kuuluvat kanteet, joilla pyritään ratkaisun saamiseen menettelyssä, joka liittyy irtainta tai kiinteää omaisuutta koskevaan pakkotoimenpiteeseen, rajoitukseen tai takavarikointiin, jotta varmistetaan tuomioiden ja virallisten asiakirjojen tehokas täytäntöönpano (tuomio 10.7.2019, Reitbauer ym., C-722/17, EU:C:2019:577, 52 kohta).
- 73 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, SHAPE ei nyt käsiteltävässä asiassa riitauta toimenpiteitä, jotka tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brysselin ranskankielinen alioikeus, Belgia) toteutti vuoden 1925 kahdenvälisen sopimuksen nojalla rechtbank Limburgin 12.6.2017 tekemän päätöksen ja Gerechtshof 's-Hertogenboschin 27.6.2017 tekemän päätöksen täytäntöönpanemiseksi, vaan vaatii ennakkoratkaisupyynnön esittäneeltä tuomioistuimelta rechtbank Limburgin aiemmin ex parte -menettelyssä turvaamistoimena määräämän vakuustakavarikon kumoamista ja kieltä hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa. On kuitenkin todettava, että kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltainen menettely, joka ei sinänsä liity asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettuun tuomioiden täytäntöönpanoon, ei kuulu tämän säännöksen soveltamisalaan eikä siis sen jäsenvaltion tuomioistuinten yksinomaiseen toimivaltaan, jossa turvaamistoimena määrätty vakuustakavarikko on pantu täytäntöön.
- 74 Myöskään se seikka, että SHAPEn kaltainen kansainvälinen organisaatio vetoaa turvaamistoimivaatimuksensa tueksi täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin, ei ole este sille, että tuomioistuin tutkii asetuksen N:o 1215/2012 mukaisen kansainvälisen toimivaltansa. Kysymys siitä, onko immunitetti, johon kansainvälinen organisaatio vetoaa, esteenä tuomioistuimen, jossa tällainen vaatimus on esitetty, toimivallalle tutkia tällainen vaatimus tai toteuttaa täytäntöönpanotoimia tällaista organisaatiota vastaan, tulee näet esiin myöhemmässä vaiheessa sen jälkeen, kun on määritetty kyseisen tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta.
- 75 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiossa,

kumoamista että kieltoa hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa, ei kuulu sen jäsenvaltion tuomioistuinten, jossa vakuustakavarikko on pantu täytäntöön, yksinomaiseen toimivaltaan.

Kolmas kysymys

- 76 Kolmas kysymys koskee pääasiallisesti sitä, missä laajuudessa kansallinen tuomioistuin on velvollinen arvioimaan, onko kansainvälisen organisaation täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin vetoaminen hyväksyttävä, mikäli ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annetusta vastauksesta ilmeni, että täytäntöönpanoa koskeva immuniteetti, johon on vedottu, on ratkaiseva sen selvittämiseksi, liittyykö kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltainen turvaamistoimivaatimus asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun siviili- ja kauppaoikeudelliseen asiaan tai voidaanko kyseisen asetuksen 24 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettua yksinomaista toimivaltaa koskevaa sääntöä mahdollisesti soveltaa.
- 77 Koska mainittuihin kysymyksiin on vastattu siten, että täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiin vetoaminen ei automaattisesti sulje tällaista vaatimusta asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalan ulkopuolelle eikä vaikuta perusteisiin, joiden mukaisesti määritetään jäsenvaltion tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta käsitellä kyseinen vaatimus, kolmatta kysymystä ei ole tarpeen tutkia.

Oikeudenkäyntikulut

- 78 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immuniteettiinsa ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiossa, kumoamista että kieltoa hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa ja joka on esitetty rinnakkaisesti sellaisen pääasiamenettelyn kanssa, joka koskee tämän organisaation rauhanturvaoperaatiota varten toimitettujen polttoaineiden väitetyistä maksamatta jättämisestä johtuvaa saatavaa, kuuluu tässä säännöksessä tarkoitetun siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen alaan, mikäli tätä vaatimusta esitettäessä ei ole käytetty unionin oikeudessa tarkoitettuja julkisen vallan oikeuksia, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana selvittää.**

- 2) Asetuksen N:o 1215/2012 24 artiklan 5 alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimessa esitetty turvaamistoimivaatimus, jonka yhteydessä kansainvälinen organisaatio vetoaa täytäntöönpanoa koskevaan immunitettiin ja vaatii sekä turvaamistoimena määrätyn vakuustakavarikon, joka on pantu täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiosta, kumoamista että kieltoa hakea uudelleen tosiseikoiltaan samoilla perusteilla tällaista vakuustakavarikkoa, ei kuulu sen jäsenvaltion tuomioistuinten, jossa vakuustakavarikko on pantu täytäntöön, yksinomaiseen toimivaltaan.

Allekirjoitukset